

Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo

Broj: 03-5/2-2023.

21. lipnja 2023.

Poštovane, poštovani,

Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo organizira i poziva Vas na

Okrugli stol

Izazovi poljoprivredne proizvodnje u izmijenjenim političkim i klimatskim prilikama

koje će se održati

u srijedu, 28. lipnja 2023. s početkom u 13.30 sati

u Knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Trg Josipa Jurja Strossmayera 14 u Zagrebu

Na Okruglom stolu održat će se pet predavanja:

1. Gestrateško preslagivanje proizvođača hrane na svjetskoj razini (Robert Jurišić)
2. Kakva je hrvatska poljoprivreda nakon prvih 10 godina u EU (Zvezdana Blažić)
3. Prilike za značajnije međunarodno pozicioniranje hrvatske poljoprivrede (Ivo Grgić)
4. Gubitci u poljoprivredno-prehrambenim lancima (Siniša Srećec)
5. Utjecaj klimatskih promjena na poljoprivredu u Republici Hrvatskoj (Ivica Kisić)

Voditelj organizacije događaja je akademik Ferdo Bašić.

Moderator okruglog stola je prof. dr. sc. Ivica Kisić, dekan Agronomskog fakulteta i član Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo HAZU.

Sažetci predavanja i životopisi autora nalaze se u prilogu.

S poštovanjem,

Predsjednik Znanstvenog vijeća
za poljoprivredu i šumarstvo

Akademik Ferdo Bašić

Životopis: ROBERT JURŠIĆ univ. spec. oec., agroanalitičar, konzultant i trader za agri burzovne robe.

U fokusu znanstvenog interesa je sve ono što se odnosi na agri burzovne robe, od kretanja cijena na glavnim robnim burzama, izrada raznih analiza, procjene rizika i upravljanje rizicima, do trgovine fizičkom robom i isporuke od proizvođača do krajnjih potrošača. Trenutno je zaposlen kao agent u Hrvatskoj i Mađarskoj za najvećeg europskog prerađivača sojinog zrna, internacionalnu kompaniju Sodrugesstvo. Inače, profesionalnu karijeru započeo u Agrokoru na mjestu asistenta direktora centralne nabave. Nakon toga prelazi u Agrokor trgovinu d.d. gdje nakon godina usavršavanja znanja i vještina na poziciji tradera, postaje Predsjednik uprave. Kasnije postaje i član uprave PiK Vinkovci d.d. zadužen za trading i kooperaciju gdje ostaje sve do dolaska na sadašnju funkciju.

Naslov: Gestrateško preslagivanje proizvođača hrane na svjetskoj razini

Sažetak: Potencijalno, svijet kakvog poznajemo je na novoj prekretnici. Bipolarizacija svijeta sve je izglednija, a uz to se naslanjaju trendovi de-globalizacije i de-dolarizacije. Preslagivanje u tom kontekstu u svijetu traje već dugo, a rat u Ukrajini je samo ogolio i/ili ubrzao stvari. Bazne sirovine u tom će novom svijetu postati još važnije nego što je to danas slučaj, od nafte i plina preko industrijskih i plemenitih metala pa sve do hrane. Hrana je već sada važan strateški resurs kojim treba upravljati, a velike svjetske sile i/ili one koje to žele postati to vrlo dobro znaju. Globalizacija je mnogima od njih omogućila da brzo napreduju, međutim zadnje tri godine su pokazale koliko se okolina brzo i lako može (negativno) promijeniti - pandemija, lockdown, pucanje opskrbnih lanaca, neizvjesnost te ne kraju ovisnost o drugima koja se pokazuje kao potencijalna slabost. Velike svjetske sile žele osigurati samodostatnost ključnih strateških roba, između ostalog i hrane. To je proces koji se ne može riješiti preko noći već traje ponekad i desetljećima. Kroz izlaganje će se prikazati kretanje globalne proizvodnje, ali i trgovine ključnih žitarica/uljarica, zatim pokazati koji su to ključni tokovi trgovine u svijetu i na kraju pobliže analizirati transformacija ključnih svjetskih sila današnjice - SAD-a, Kine, Rusije i EU.

Životopis: ZVJEZDANA BLAŽIĆ, dipl. iur. konzultantica za poljoprivredno prehrambenu industriju

Kao savjetnica radila je na mnogobrojnim projektima vezanim uz analize i unapređenje odnosa u lancu vrijednosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Na raznim projektima surađivala je sa mnogobrojnim institucijama i međunarodnim konzultantima (EIB; EBRD; FAO; PWC; KPMG) također sa državnim institucijama i privatnim kompanijama. Sa Smarter d.o.o. jedinom domaćom konzultantskom tvrtkom specijaliziranom za poljoprivredno prehrambeni sektor kontinuirano surađuje na projektima iz poljoprivredno prehrambenog sektora te analiziraju i predlažu rješenja važna za unapređenje stanja u domaćoj proizvodnji hrane. Bila je pomoćnica ministra poljoprivrede odgovorna za Upravu poljoprivrede i prehrambene industrije u vrijeme pristupanja Hrvatske EU i prilagodbi poslovanja Zajedničkoj poljoprivrednoj politici. Prije rada u Ministarstvu poljoprivrede gotovo 30 godina djelovala je u prehrambenoj industriji. U najpoznatijoj hrvatskoj konditorskoj industriji KRAŠ d.d. bila je zaposlena 20 godine – od pripravnice do Predsjednice Uprave društva. Bila je i Predsjednica uprave najvećeg hrvatskog proizvođača alkoholnih pića i vina BADEL 1862 d.d.

Naslov: Kakva je hrvatska poljoprivreda nakon prvih 10 godina u EU

Sažetak: Poljoprivreda je ulaskom u EU doživjela kumulativni šok snažne konkurencije otvorenog EU tržišta, novih pravila EU poljoprivredne politike, gubitka tradicionalnog CEFTA tržišta. U 2015. godini je zaustavljen pad te vrijednost poljoprivredne proizvodnje polagano raste /stagnira. Od 2018. godine rast je značajniji posebno u 2021. i 2022. godini. No podatak o vrlo visokom rastu vrijednosti poljoprivredne proizvodnje u 2022 godini treba usporediti i sa količinskim pokazateljima koji nam jasno pokazuju da ne proizvodimo više, nego su visoke cijene povećale rezultate. Godinama nerješavana strukturna pitanja poljoprivrede, vrlo niska konkurentnost, naročito produktivnost proizvodnje i po radniku i po ha (na nivou 30% EU prosjeka) dovela su do toga da je vrijednost poljoprivredne proizvodnja slabo rasla u prvih deset godina u EU. Unatoč vrlo visokim subvencijama, hrvatska poljoprivreda se mijenja sporo, a strukturni problemi se ne rješavaju

---

Životopis: IVO GRGIĆ, Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet

Ivo Grgić, redoviti je profesor u trajnom zvanju na Agronomskim fakultetu u Zagrebu u Zavodu za agrarnu ekonomiku i ruralni razvoj, gdje je voditelj nekoliko predmeta. Predavao je i na drugim fakultetima u Zagrebu, Kninu, Splitu. Bio je gost profesor u Sloveniji, Makedoniji i BiH. Usavršavao se u Sloveniji, Makedoniji, BiH, Mađarskoj, Španjolskoj, Grčkoj itd. Voditelj je i suradnik na mnogim znanstvenim, stručnim, razvojnim i drugim projektima, a objavio je više od sto pedeset znanstvenih i stručnih radova/publikacija. Autor je i koautor nekoliko knjiga, udžbenika, priručnika. Urednik je knjiga te recenzent udžbenika i studijskih programa. Član je uređivačkih odbora osam časopisa. Znanstveni je interes osim poljoprivredne politike i razvitak ruralnih područja te ruralni turizam, posebno agroturizam. Član je, utemeljitelj i u dva mandata predsjednik Hrvatskog agroekonomskog društva. Redoviti je član Internacionalne akademije nauka i umjetnosti u Bosni i Hercegovini, član je Akademije poljoprivrednih znanosti Hrvatske, Matice hrvatske, HKD Napredak te Udruge Hrvata BiH Prsten gdje je predsjednik zaklade PRSTEN. Trenutno je posebni savjetnik ministrice poljoprivrede u Vladi Republike Hrvatske.

Naslov: Prilike za značajnije međunarodno pozicioniranje hrvatske poljoprivrede

Sažetak: Hrvatska poljoprivreda još uvijek prolazi post-tranzicijski proces što se očituje i u malo promijenjenoj agrarnoj i proizvodnoj strukturi. I dalje su brojnošću najzastupljenija kapacitetima i proizvodnjom manji proizvođači, a u strukturi poljoprivredne proizvodnje dominantna su žita. Poljoprivredna politika nedovoljno uvažava klimatsko-pedološku raznovrsnost Republike Hrvatske kao jednoj od preduvjeta veće prepoznatljivosti hrvatskih proizvoda na europskom tržištu hrane. U narednim razdoblju osim ispunjenja glavnih ciljeva Zajedničke poljoprivredne politike EU, Republika Hrvatska mora povećati obujam poljoprivredne proizvodnje boljim korištenjem raspoloživih resursa te u strukturi izvoza povećati udjel proizvoda više dodane vrijednosti.

Životopis: SINIŠA SREČEC, Veleučilište u Križevcima

Siniša Srećec, rođen je 1965. godine u Bjelovaru. Osnovnu i srednju školu završio je u Križevcima. Na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 1990., a magistrirao 1994. godine. Doktorirao je na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2006. godine. 1990. godine zapošljava se na Poljoprivrednom institutu Križevci, koji kasnije mijenja naziv u Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, a 2023. godine postaje Veleučilište u Križevcima. 2019. godine izabran je u trajno zvanje znanstvenog savjetnika. Objavio je dosada 154 rada, od kojih su 43 indeksirani na Web of Science Core Collection referalnoj bazi (h-indeks 11). Bio je voditelj dvaju domaćih istraživačkih projekata, od kojih je jedan financirala Hrvatska zaklada za znanost i jednog bilateralnog istraživačkog projekta u okviru Hrvatsko-Slovenske bilateralne znanstvene suradnje. Bio je suradnik na ukupno sedam istraživačkih projekata. Redoviti je član Akademije poljoprivrednih znanosti u kojoj obnaša dužnost glavnog tajnika.

Naslov: Gubitci u poljoprivredno-prehrambenim lancima

Sažetak: Danas, kada se govori o hrani neminovno se govori i o prehrambenim lancima. Gledano sa društveno-ekonomskog aspekta, poljoprivredno-prehrambeni lanac je sustav kojeg stvaraju zajedno gospodarski i društveni dionici koji sudjeluju u koordiniranim aktivnostima s ciljem stvaranja dodane vrijednost za određeno dobro ili uslugu, od njegove proizvodnje do dolaska do potrošača. Taj lanac ili lanci uključuju pružatelje inputa i usluga, preradu, transport, logistiku i druga usluge podrške, poput financiranja. Istovremeno, gledano s operativnog aspekta, poljoprivredno-prehrambeni lanac može se sagledavati i kao institucionalni alat za strateško planiranje, upravljanje politikom, dijalog i stvaranje konsenzusa među dionicima ili čak kao socijalni ugovor. Poljoprivredno-prehrambeni lanci percipiraju se kao vrijednosni lanci hrane i kao lanci opskrbe hranom. Lanac opskrbe hranom je proces u kojem hrana završi do krajnjeg potrošača, koji uključuje sve različite faze proizvodnje, prerade, skladištenja i distribucije kroz koje hrana prolazi na putu do krajnjeg potrošača. Pojam gubitak hrane poglavito se odnosi na smanjenje količine hrane u lancu opskrbe hranom. Gubitci hrane nastaju već tijekom žetve, a nastavljaju se u svim fazama transporta, skladištenja, prerade poljoprivrednih sirovina u prehrambene proizvode, transporta i skladištenja prehrambenih proizvoda. Procjenjuje se da ukupni gubitci iznose oko 1/3 od ukupno proizvedene hrane u svijetu. Nažalost, gubitci u poljoprivredno-prehrambenim lancima veći su u zemljama trećeg svijeta u usporedbi s razvijenim zemljama. Prema nekim procjenama samo na području Bliskog Istoka i Sjeverne Afrike gubitci u proizvodnji, distribuciji, i gubitci u kućanstvima i restoranima gomoljastih i korjenastih proizvoda iznose oko 26 %, žitarica 14 – 19 %, uljarica 16 %, mesa 13 %, 45 % voća i povrća, 28 % ribe i morskih plodova i 18 % mliječnih proizvoda. Stoga, upravljanje svim resursima preduvjet za uspostavljanje i razvoj održivih vrijednosnih lanaca hrane. Ovo predavanje obrađuje učinkovito upravljanje svim resursima u poljoprivredno prehrambenim lancima u cilju smanjenja gubitaka i osiguranja prehrambene samodostatnosti ključnih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda za stanovništvo Republike Hrvatske.

Životopis: IVICA KISIĆ, Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet

Prof. dr. sc. Ivica Kisić djeluje u Zavodu za opću proizvodnju bilja Agronomskog fakulteta. Objavio je znanstvene i stručne radove s 350 znanstvenika iz Austrije, Australije, Bosne i Hercegovine, Brazila, Crne Gore, Češke, Finske, Francuske, Hrvatske, Japana, Kine, Mađarske, Makedonije, Njemačke, Slovačke, Slovenije, Srbije, Španjolske, USA i Velike Britanije. Do sada je kao autor ili koautor objavio 15 knjiga, također je autor ili koautor 30 poglavlja u znanstvenim i stručnim knjigama. Sudjelovao je u izradi 232 znanstvenih radova iz skupina a1, a2 i a3, kao i 313 stručna rada, studije odnosno ekspertize koje se odnose na problematiku gospodarenja, zaštite i sanacije tla. Cjelokupan popis svih radova vidljiv je u Hrvatskoj znanstvenoj bibliografskoj bazi na stranicama (<http://bib.irb.hr/lista-radova?autor=174323>). Trenutno obnaša funkciju dekana Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu a član je ICA – Europske udruge sveučilišta o životnim znanostima.

Naslov: Utjecaj klimatskih promjena na poljoprivredu u Republici Hrvatskoj

Sažetak: Tijekom zadnjih 20-ak godina prošlog stoljeća i ovih 20-ak i nešto godina ovog stoljeća klimatske promjene sve više utječu na život na ovom Planetu. Najveće posljedice se osjećaju u poljoprivredi budući je to tvornica na otvorenom. Glavna uloga znanstvenika u ovom području je da ukažemo na mjere kojima se možemo prilagoditi klimatskim promjenama odnosno ublažiti posljedice klimatskih promjena. Navedeno je moguće provesti održivim korištenjem okoliša što podrazumijeva primjenu novih tehnologija, političkih odluka i aktivnosti u integriranju socijalno-gospodarskih načela s ekološkim uvjetima kako bi se istovremeno: zadržala ili povećala razina poljoprivredne proizvodnje; umanjio rizik u proizvodnji; zaštitili prirodni resursi i ublažila njihova degradacija, te postigao gospodarski učinak i socijalna prihvatljivost. Na prostoru Republike Hrvatske mala je vjerojatnost da će se pojaviti tsunami ili erupcija nekoga razornog vulkana. Veća je vjerojatnost pojave zemljotresa. Ali je puno veća i sasvim izvjesna vjerojatnost da ćemo u budućnosti imati sve učestalije pojave poplava, ekstremnih oborina koje će uzrokovati sve izraženije procese erozije vodom, blatne tokove i klizišta te suša koje će uzrokovati veću vjerojatnost pojave ljetnih požara i u mjesecima (travanj, rujan i listopad) kada to do sada nije bilo uobičajeno. Isto tako za očekivati je sve učestaliju pojavu olujnih vjetrova koji će uzrokovati sve izraženiju pojavu erozije vjetrom sa svim posljedicama, kao i učestaliju pojavu vjetroizvala kako šumskog tako i drveća u parkovima, drvoredima i vrtovima naselja u gradskim područjima. Predviđanja su kako će navedeni ekstremi imati izrazito lokalna obilježja i javljat će se sa sve većom učestalosti i sa sve razornijim posljedicama. Namjera nam je u ovom predavanju ukazati na posljedice ovih pojava i značaj odgovornog gospodarenja svim sastavnicama okoliša u njihovu ublažavanju i/ili možebitnom suzbijanju.